



\_\_\_\_\_ *hokimligi*  
*maktabgacha va maktab ta'limi*  
*boshqarmasi*

\_\_\_\_\_ *maktabgacha va*  
*maktab ta'limi bo'limi tasarrufidagi*  
*\_\_\_-umumiy o'rta ta'lim maktabi*  
*ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi*  
\_\_\_\_\_ *ning*

*20\_\_-20\_\_-o'quv yili*

*5-sinf iqtidorli o'quvchilar uchun*

*“YOSH TILSHUNOS” NOMLI*

**TO'GARAK**  
**HUJJATLARI**

## To'g'arak a'zolari haqida ma'lumot

<i>№</i>	<b>Familiya ismi va sharifi</b>	<b>Tug'ilgan sanasi</b>	<b>Sinfi</b>	<b>Manzili</b> (to'liq)	<b>Ota-onasi</b> (Ismi sharifi)	<b>Telefon</b> (uy yoki mobil)	<b>Izoh</b>
<i>1.</i>							
<i>2.</i>							
<i>3.</i>							
<i>4.</i>							
<i>5.</i>							
<i>6.</i>							
<i>7.</i>							
<i>8.</i>							
<i>9.</i>							
<i>10.</i>							
<i>11.</i>							
<i>12.</i>							
<i>13.</i>							
<i>14.</i>							
<i>15.</i>							

16.							
17.							
18.							
19.							
20.							
21.							
22.							
23.							
24.							
25.							
26.							
27.							
28.							
29.							
30.							

*O'tkazilgan xona* \_\_\_\_\_





20\_\_-20\_\_-o‘quv yili iqtidorli o‘quvchilar uchun tuzilgan “Yosh tilshunos”  
to‘garagining  
ISH REJASI

№	Yillik ish reja mavzulari	Soat	Sana	Izoh
1.	Bo‘g‘in ko‘chirish qoidalari			
2.	Urg‘u va uning turlari			
3.	Tovushlarning orttirilishi va tushib qolishi			
4.	Leksikologiya haqida suhbat			
5.	So‘zning atash ma‘nosi			
6.	Bir ma'noli va ko‘p ma'noli so‘zlar			
7.	So‘zning o‘z va ko‘chma ma'nolari			
8.	Yozma ish va uning tahlili			
9.	Shakldosh so‘zlar			
10.	Uyadosh so‘zlar			
11.	Paronimlar			
12.	Ma'nodosh so‘zlar			
13.	Ma'nodosh so‘zlarda umumiy va xususiy ma'nolar			
14.	Zid ma'noli so‘zlar			
15.	O‘zbek tili leksikasining boyish manbalari			
16.	Eskirgan so‘zlar			
17.	Yangi so‘zlar			
18.	Iboralar			
19.	Tasviriy ifoda			
20.	Atamalar. ilmiy atamalar			
21.	Kasbiy atamalar			
22.	Shevaga xos so‘zlar			
23.	Lug‘at va lug‘atshunoslik			
24.	Lug‘at turlari va ulardan foydalanish			
25.	Gaplarning ifoda maqsadiga ko‘ra turlari			
26.	Gap bo‘laklari			
27.	Yordamchi so‘zlar			
28.	Unli tovushlar			
29.	Undosh tovushlar			
30.	Mashg‘ulot Bo‘g‘in va urg‘u			
31.	So‘zning o‘z va ko‘chma ma‘nolari. Shakldosh so‘zlar. Ma‘nodosh so‘zlar. Zid ma‘noli so‘zlar			
32.	Eskirgan va yangi so‘zlar. Iboralar va tasviriy ifodalar. Lug‘atshunoslik			
33.	Atamalar. Shevaga xos so‘zlar. Olinma so‘zlar			
34.	Matn tuzish			

Sana: “ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ -yil. Sinflar: \_\_\_\_\_. To‘garak rahbari: \_\_\_\_\_

**I.Tashkiliy qism:** salomlashish, davomatni aniqlash. ( )

**II.Mashg‘ulotning mavzusi: BO‘G‘IN KO‘CHIRISH QOIDALARI**

**III.Takrorlash: O‘tilgan mavzuni takrorlash**

**IV.Mashg‘ulotning maqsadi:**

a) ilmiy maqsad - o‘quvchilarda bo‘g‘in ko‘chirish qoidalari bo‘yicha bilim vako‘nikmalar hosil qilish;

b) tarbiyaviy maqsad - o‘quvchilarda o‘zbek madaniyati va san‘atidan g‘ururlanish tuyg‘usini shakllantirish;

d) rivojlantiruvchi maqsad - o‘quvchilarda yaratuvchanlik tuyg‘ularini paydo qilish.

**Nutqiy kompetensiya** (*tinglab tushunish, so‘zlash, o‘qish, yozish*):

Berilgan topshiriq, sodda matnlarni tinglab tushuna oladi;

**Kommunikativ kompetensiya:**

– o‘rganilgan ifoda vositalari asosida o‘zaro samarali muloqotga kirisha olish, muloqotda nutqiy muhitga moslasha olish.

**Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:**

– mediamanbalar (radio, televizor, internet va boshqalar)dan zarur ma‘lumotlarni izlab topa olish, saralash, saqlash, ulardan samarali foydalana olish, ularning xavfsizligini ta‘minlash ko‘nikmalarini egallash .

**O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:**

– doimiy ravishda o‘zini o‘zi mustaqil va ijodiy rivojlantirish, hayot davomida mustaqil o‘qib-o‘rganish, mustaqil qaror qabul qila olish.

**Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:**

– sinfda, maktabda, oilada, mahallada va jamiyatda o‘tkaziladigan tadbirlarda faol ishtirok etish, o‘zining burchini bilish, unga rioya qilish.

**Milliy va umummadaniy kompetensiya:**

– vatanga sadoqatli, insonlarga mehr-oqibatli hamda milliy qadriyatlarga e‘tiqodli bo‘lish, badiiy asarlarni tushunish, nutqiy me‘yorlarga rioya qilish va sog‘lom turmush tarziga amal qilish.

**Mashg‘ulot jarayoni**

- 1.Tashkiliy qism
- 2.O‘tilgan mavzuni takrorlash( mustahkamlash)
- 3.Yangi mavzuni tushuntirish
- 4.Yangi mavzuni mustahkamlash
- 5.O‘quvchilarni baholash
6. Uyga vazifa

**Tashkiliy qism:**

- A) Sinf xonasini tozaligiga e‘ribor berish;
- B) O‘quvchilar bilan salomlashish.
- C) O‘quvchilarning Mashg‘ulotga tayyorgarligini teshirish.
- D) O‘quvchilarni Mashg‘ulotga jalb qilish va davomatni anilash;
- E) O‘quvchilarga o‘tilgan mavzular yuzasidan savollar berish;

**V.Mashg‘ulotning jihozi** Samarqand, Buxoro yoki Xivadagi tarixiy obidalarning rasmlari.

**VI. Mashg‘ulot turi:**

**BO`G`IN KO`CHIRISH QOIDALARI**

Ko‘p bog‘inli so‘zning oldingi satrga sig‘may qolgan qismi keyingi satrga bo‘g‘inlab ko‘chiriladi:

*sha-har, chu-moli, chumo-li, meh-natkash, mehnat-kash* kabi.

Tutuq belgisi oldingi bo‘g‘inda qoldiriladi:

*Ra`-no, mas`-ul, in`-om* kabi.

**? Misollarni davom ettiring.**

WWW.4RUJY.UZ

## **VII. Mashg‘ulot usuli:**

## **VIII. Mashg‘ulotning borishi**

## **IX. Mashg‘ulotning rejasi**

1. Bo‘g‘in ko‘chirish qoidalari.
2. Mashqlar ustida ishlash.

O‘qituvchi Mashg‘ulotni o‘zbek orfografiyasi va unda bo‘g‘in ko‘chirish qoidalarining tutgan o‘rni haqidagi fikrlarni bayon qilishdan boshlaydi.

Yakkaunlilarning alohida bo‘g‘in sifatidako‘chirilmasligini ta’kidlaydi.

Aqida, amalparast, ishonch, ilon, oqim, oriyat, o‘tinch, o‘rik, uyum, ular, e‘lon kabi so‘zlar misolida bo‘g‘in ko‘chirish qoidalarini bayon qilib beradi.

mashqlardan berilgan Samarqanddagi Ulug‘bek madrasasi bilan bog‘liq matnlarni o‘quvchilarga o‘qitirib, tagiga chizilgan so‘zlarni ajrattiradi.

XV asr, 1428-yil, 30,4 metr, SamDU kabi so‘zlarni keyingi satrga ko‘chirishda amaldagi qoidalarga qat‘iy rioya qilish lozimligi uqtiriladi. Ularning keyingi satrga olib o‘tilmasligi tushuntirib beriladi.

Ko‘ngil, singil, dengiz kabi so‘zlar tarkibida kelayotgan ng undoshining ajralmasligini menga, senga, Vatanga kabi so‘zlardagi n va gni bir-biridan ajratish mumkinligini ham izohlab beradi.

## **X. Lirik chekinish.**

## **XI. MUSTAHKAMLASH:**

Baholash:

## **XII. Mashg‘ulotning yakuni:**

Uyga vazifa: -mashq

Maktab MMIBDO‘ \_\_\_\_\_ sana \_\_\_\_\_ 20\_\_yil



Sana: “ ” \_\_\_\_\_ 20\_\_ -yil. Sinflar: \_\_\_\_\_. To‘garak rahbari: \_\_\_\_\_

**I.Tashkiliy qism:** salomlashish, davomatni aniqlash. ( )

**II.Mashg‘ulotning mavzusi: URG‘U VA UNING TURLARI**

**III.Takrorlash: O‘tilgan mavzuni takrorlash**

**IV.Mashg‘ulotning maqsadi:**

a) ilmiy maqsad - o‘quvchilarning ongida urg‘u va uning turlari bo‘yicha bilim hamda malakalar hosil qilish;

b) tarbiyaviy maqsad-o‘quvchilarni milliy an‘analar ruhida tarbiyalash;

d) rivojlantiruvchi maqsad - o‘quvchilarning ilmiy tafakkurini shakllantirish.

**Nutqiy kompetensiya** (*tinglab tushunish, so‘zlash, o‘qish, yozish*):

Berilgan topshiriq, sodda matnlarni tinglab tushuna oladi;

**Kommunikativ kompetensiya:**

– o‘rganilgan ifoda vositalari asosida o‘zaro samarali muloqotga kirisha olish, muloqotda nutqiy muhitga moslasha olish.

**Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:**

– mediamanbalar (radio, televizor, internet va boshqalar)dan zarur ma‘lumotlarni izlab topa olish, saralash, saqlash, ulardan samarali foydalana olish, ularning xavfsizligini ta‘minlash ko‘nikmalarini egallash .

**O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:**

– doimiy ravishda o‘zini o‘zi mustaqil va ijodiy rivojlantirish, hayot davomida mustaqil o‘qib-o‘rganish, mustaqil qaror qabul qila olish.

**Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:**

– sinfda, maktabda, oilada, mahallada va jamiyatda o‘tkaziladigan tadbirlarda faol ishtirok etish, o‘zining burchini bilish, unga rioya qilish.

**Milliy va umummadaniy kompetensiya:**

– vatanga sadoqatli, insonlarga mehr-oqibatli hamda milliy qadriyatlarga e‘tiqodli bo‘lish, badiiy asarlarni tushunish, nutqiy me‘yorlarga rioya qilish va sog‘lom turmush tarziga amal qilish.

**Mashg‘ulot jarayoni**

1.Tashkiliy qism

2.O‘tilgan mavzuni takrorlash( mustahkamlash)

3.Yangi mavzuni tushuntirish

4.Yangi mavzuni mustahkamlash

5.O‘quvchilarni baholash

6. Uyga vazifa

**Tashkiliy qism:**

A) Sinf xonasini tozaligiga e‘tibor berish;

B) O‘quvchilar bilan salomlashish.

C) O‘quvchilarning Mashg‘ulotga tayyorgarligini teshirish.

D) O‘quvchilarni Mashg‘ulotga jalb qilish va davomatni anilash;

E) O‘quvchilarga o‘tilgan mavzular yuzasidan savollar berish;

**V.Mashg‘ulotning jihozi:** turli xil texnik qurilmalarning chizmalari, rasmlar.

**VI. Mashg‘ulot turi:**

**VII. Mashg‘ulot usuli:**

**VIII.Mashg‘ulotning borishi**

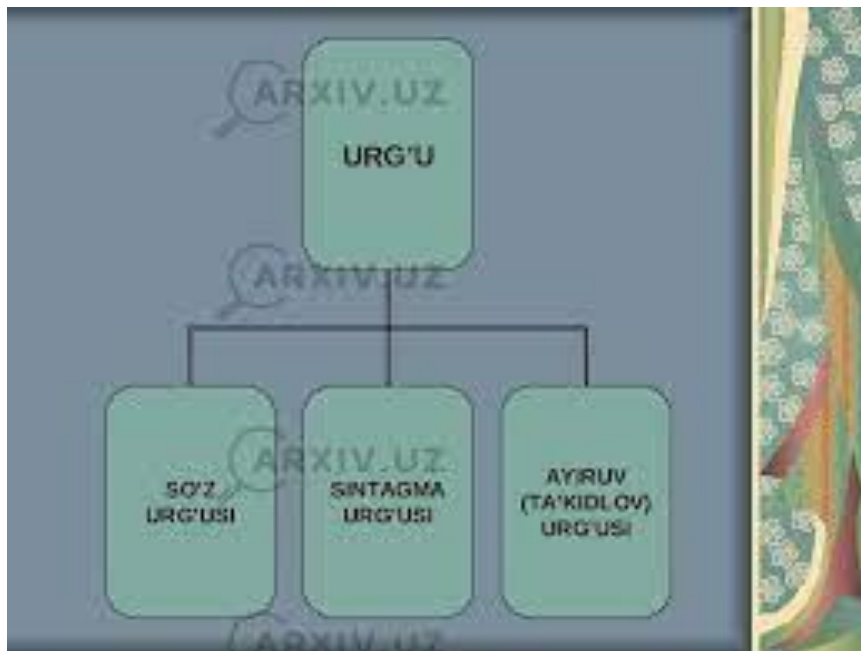
**IX.Mashg‘ulotning rejasi**

1. Urg‘u va uning turlari.

2. Ma‘no urg‘usi.

3. Mashqlar ustida ishlash.

O‘quvchilarga urg‘uni tushuntirishda quyidagilarga e‘tibor berish lozim.



1. Soʻz boʻgʻinlaridan birining boshqalariga nisbatan qattiqroq aytilishiga urgʻu deyilishini hamda oʻzbek tilidagi soʻzlarda qoʻshimchalar qoʻshilishi bilan urgʻuning koʻchib yurishini, soʻz oxiriga tushishini.

Buni gul - gullor - gullarg6, dala - dalaldr - dalalarg6 kabi misollar yordamida tushuntirish mumkin.

2. Oʻzbek tilidagi koʻzlar, bogʻlar, olma, tugma, suzma kabi soʻzlarni urgʻuning qaysi boʻgʻinga tushishiga qarab turib farqlanishini.

Masalan: tugma (ot) - tugma (fe'l), akademik (litsey) - akademik (Habib Abdullayev) kabi.

3. Gap ichidagi soʻzlardan birining boshqalarga nisbatan qattiqroq aytilishiga ma'no urgʻusi deyilishini.

Masalan: Biz komputer Mashgʻulotlariga katta qiziqish bilan qaraymiz.

mashqlar yuqoridagi talablar asosida bajariladi.

Shuningdek, boshqa tillardan kirgan soʻzlarda urgʻuning turli boʻgʻinlarga tushishi ham ta'kidlanadi.

Barcha, hamma, texnika, direksiya, maktab, kitob kabi.

**X. Lirik chekinish.**

**XI. MUSTAHKAMLASH:**

Baholash: \_\_\_\_\_

**XII. Mashgʻulotning yakuni:**

Uyga vazifa: -mashq

Maktab MMIBDOʻ \_\_\_\_\_sana \_\_\_\_\_ 20\_\_yil

Sana: “\_\_” \_\_\_\_\_ 20\_\_-yil. Sinflar: \_\_\_\_\_. To‘garak rahbari: \_\_\_\_\_

**I.Tashkiliy qism:** salomlashish, davomatni aniqlash. ( \_\_\_\_\_ )

**II.Mashg‘ulotning mavzusi: TOVUSHLARNING ORTTIRILISHI VA TUSHIB QOLISHI**

**III.Takrorlash: O‘tilgan mavzuni takrorlash**

**IV.Mashg‘ulotning maqsadi:**

a) ilmiy maqsad - o‘quvchilar ongida tovushlarning tushib qolishi va orttirilishi bo‘yicha bilim hamda malaka hosil qilish;

b) tarbiyaviy maqsad - sportga rag‘bat hissini tarbiyalash;

d) rivojlantiruvchi maqsad - o‘quvchilardagi texnik ijodkorlikni rivojlantirish.

**Nutqiy kompetensiya** (*tinglab tushunish, so‘zlash, o‘qish, yozish*):

Berilgan topshiriq, sodda matnlarni tinglab tushuna oladi;

**Kommunikativ kompetensiya:**

– o‘rganilgan ifoda vositalari asosida o‘zaro samarali muloqotga kirisha olish, muloqotda nutqiy muhitga moslasha olish.

**Axborotlar bilan ishlash kompetensiyasi:**

– mediamanbalar (radio, televizor, internet va boshqalar)dan zarur ma‘lumotlarni izlab topa olish, saralash, saqlash, ulardan samarali foydalana olish, ularning xavfsizligini ta‘minlash ko‘nikmalarini egallash .

**O‘zini o‘zi rivojlantirish kompetensiyasi:**

– doimiy ravishda o‘zini o‘zi mustaqil va ijodiy rivojlantirish, hayot davomida mustaqil o‘qib-o‘rganish, mustaqil qaror qabul qila olish.

**Ijtimoiy faol fuqarolik kompetensiyasi:**

– sinfda, maktabda, oilada, mahallada va jamiyatda o‘tkaziladigan tadbirlarda faol ishtirok etish, o‘zining burchini bilish, unga rioya qilish.

**Milliy va umummadaniy kompetensiya:**

– vatanga sadoqatli, insonlarga mehr-oqibatli hamda milliy qadriyatlarga e‘tiqodli bo‘lish, badiiy asarlarni tushunish, nutqiy me‘yorlarga rioya qilish va sog‘lom turmush tarziga amal qilish.

**Mashg‘ulot jarayoni**

1.Tashkiliy qism

2.O‘tilgan mavzuni takrorlash( mustahkamlash)

3.Yangi mavzuni tushuntirish

4.Yangi mavzuni mustahkamlash

5.O‘quvchilarni baholash

6. Uyga vazifa

**Tashkiliy qism:**

A) Sinf xonasini tozaligiga e‘ribor berish;

B) O‘quvchilar bilan salomlashish.

C) O‘quvchilarning Mashg‘ulotga tayyorgarligini teshirish.

D) O‘quvchilarni Mashg‘ulotga jalb qilish va davomatni anilash;

E) O‘quvchilarga o‘tilgan mavzular yuzasidan savollar berish;

**V.Mashg‘ulotning jihozimavjud texnik vositalar.**

**VI. Mashg‘ulot turi:**

**VII. Mashg‘ulot usuli:**

**VIII.Mashg‘ulotning borishi**

**IX.Mashg‘ulotning rejasi**

1. Tovushlarning tushib qolishi.

2. Tovushlarning orttirilishi.

3. Mashqlar ustida ishlash.

Bu Mashg‘ulotni tashkil qilishda o‘qituvchi har bir tilda boshqa tillardan o‘zlashgan ko‘plab so‘zlarning mavjud bo‘lishini, bunday olinma so‘zlar og‘zaki nutqda o‘zbek tilining qonun-

Unlilarda		Undoshlarda	
a > o:	<i>sayla + v = saylov</i> <i>tarqa + q = tarqoq</i> <i>savra + qi = sayroqi</i>	k > g:	<i>yurak + i = yuragi</i>
o > a:	<i>yosh + a = yasha</i> <i>ong + la = angla</i>	q > g':	<i>dovruq + imiz =</i> <i>dovrug'imiz</i>
i > u:	<i>to'qi + v = to'quv</i> <i>shov + illa = shovulla</i>	g > q:	<i>chiroq + ga =</i> <i>chiroqqa</i>
		g > k:	<i>etik + ga = etikka</i>

qoidalariga bo'ysungan holida talaffuz qilinishini, natijada bunday so'zlarda tovushlarning tushib qolishi hamda orttirilishi aytib o'tiladi.

mashq shunga binoan ishlanadi. Blan (bilan), qrov (qirov), hlyard (billiard), mlyon (million), brgalikda (birgalikda) kabi so'zlarda tovushlarning tushirib qoldirilayotganligi, istakan (stakan), istadion (stadion) so'zlarida esa tovushlarning orttirilayotgani ta'kidlanadi. Bularning imlo qoidalarigazid ekanligi aytiladi.

mashqda singlim, o'rnim, yig'la, pasay, susay, shahri singari so'zlarga egalik hamda so'zyasovchi qo'shimchalarning qo'shilishi natijasida tovushlarning tushirib qoldirilishi va buning imlo qoidalariga mos kelishi uqtiriladi.

Qolgan mashqlar ham mazkur shartlar asosida bajartiriladi.

**X.** Lirik chekinish.

**XI.MUSTAHKAMLASH:**

Baholash:

**XII. Mashg'ulotning yakuni:**

Uyga vazifa: -mashq

Maktab MMIBDO' \_\_\_\_\_ sana \_\_\_\_\_ 20\_\_yil

*vab-saytimiz: Zokirjon.com*  
*Hujjat Word variantda beriladi.*

*Zokirjon Admin bilan*

*90-530-00-68 nomerga murojaat qilishingiz, shu nomerdagi telegram orqali bog'lanishingiz yoki nza4567 izlab telegramdan yozishingiz so'raladi. Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi*

**Ona tili fanidan 5-sinf iqtidorli o'quvchilarga 34 soatli to'garakni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.**

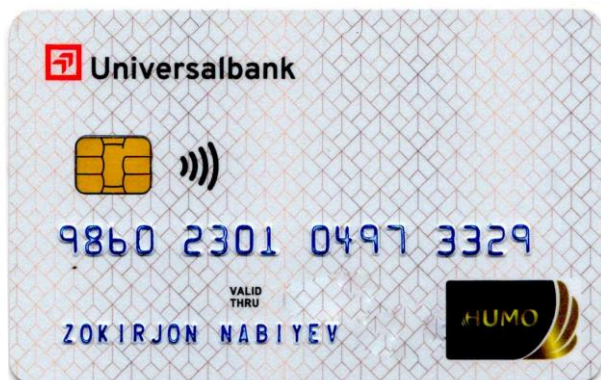
**Narxi: 20 ming so'm**

**Telegram kanalimiz:**

**@Maktablar\_uchun\_hujjatlar**

**To'lov uchun: UZCARD \*880\*9860230104973329\*summa#**

**Plastik egasi Nabiyev Zokirjon**



## **DIQQAT!!!**

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi.  
To'liq holda olganingizdan so'ng:  
Faqat o'zingiz uchun foydalaning.  
Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham.  
Internet orqali veb-saytlarga joylamang.